

Arrest van het Hof in zaak C-298/23 | Inter IKEA Systems

PERSCOMMUNIQUÉ nr 119/26

Luxemburg, 8 september 2026

Merkrecht: de merkhouders kan zich verzetten tegen het gebruik van zijn bekende merk door een politieke partij wanneer deze niet heeft aangetoond dat haar vrijheid van meningsuiting zwaarder weegt dan de rechten en belangen van deze merkhouders

Een politieke partij heeft in het openbaar een plan gepresenteerd betreffende de hervorming van het asiel- en immigratiebeleid in België en heeft daarbij gebruik gemaakt van de bekende IKEA-merken om haar boodschap kracht bij te zetten. Ter rechtvaardiging van dit gebruik beroept deze politieke partij zich op haar vrijheid van meningsuiting. In zijn arrest merkt het Hof van Justitie op dat de nationale rechter, om te bepalen of dit gebruik op een „geldige reden” berust, een afweging moet maken tussen, enerzijds, het eigendomsrecht van de merkhouders en zijn belangen en, anderzijds, het door de derde ingeroepen recht op vrijheid van meningsuiting en zijn belangen, waarbij geen van beide rechten absoluut is. Het Hof stelt echter vast dat in het onderhavige geval het gebruik van deze IKEA-merken aanzienlijke schade kan toebrengen aan de reputatie van deze merken en aan de belangen van de houder ervan. In die omstandigheden blijkt niet dat het gebruik van de IKEA-merken, waarmee louter wordt beoogd voordeel te trekken uit de reputatie van deze merken om een politieke boodschap kracht bij te zetten en de verspreiding ervan te vergroten, zwaarder weegt dan de rechten en belangen van de houder van deze merken. Het staat evenwel aan de verwijzende rechter om dit na te gaan.

In 2022 heeft de politieke partij Vlaams Belang tijdens een persconferentie publiekelijk haar beleidsprogramma gepresenteerd. Dit plan droeg de titel „IKEA-plan – Immigratie Kan Echt Anders”, en had de hervorming van het asiel- en immigratiebeleid in België tot doel. De voorstellen gingen vergezeld van illustraties met tekens die overeenkomen met de IKEA-merken en met figuurtjes die lijken op die in de montagehandleidingen voor de waren van de onderneming IKEA. De persconferentie werd uitgezonden op sociale media. Inter IKEA, houder van deze merken, heeft bij de Belgische rechtbanken een vordering wegens inbreuk ingesteld tegen de vereniging Vrijheidsfonds, die de campagne van Vlaams Belang heeft gevoerd.

Voor de nationale rechter heeft Vrijheidsfonds erkend dat het de IKEA-merken zonder toestemming van de merkhouders heeft gebruikt, maar voert daarbij aan dat het de bekendheid van deze merken heeft aangewend om zijn boodschap kracht bij te zetten en dat dit een „geldige reden” vormt in de zin van de Unieregelgeving, waardoor de vrijheid van meningsuiting, daaronder begrepen de vrijheid om politieke meningen te verkondigen en de politieke parodie, wordt beschermd¹. Aangezien de nationale rechter van oordeel was dat er sprake is van een conflict tussen grondrechten van gelijke rang, namelijk het eigendomsrecht en het recht op vrijheid van meningsuiting, heeft hij vragen gesteld aan het Hof.

In zijn arrest stelt het Hof allereerst vast dat **de Unieregelgeving geen preciseringen bevat met betrekking tot het begrip „geldige reden”**. In de overwegingen van die regelgeving heeft de wetgever echter benadrukt dat deze zodanig moet worden toegepast dat de fundamentele vrijheden en rechten, met name de vrijheid van meningsuiting, volledig worden gewaarborgd.

Het enkele feit dat een derde zich beroept op zijn recht op vrijheid van meningsuiting volstaat echter niet

om een geldige reden aan te tonen. Een derde die een teken gebruikt dat gelijk is aan of overeenstemt met een bekend merk, moet de concrete redenen van dit gebruik die verband houden met de uitoefening van zijn vrijheid van meningsuiting uiteenzetten en aantonen dat deze redenen zwaarder wegen dan de rechten en belangen van de houder van dat merk.

De nationale rechter, die moet bepalen of het gebruik door een derde op een geldige reden berust, **dient een afweging te maken tussen enerzijds het eigendomsrecht van de houder van het bekende merk en zijn belangen, en anderzijds** het door de derde ingeroepen **recht op vrijheid van meningsuiting** en zijn belangen, waarbij geen van beide rechten absoluut is.

In die context moet de nationale rechter bepalen of de derde het bekende merk te goeder trouw heeft gebruikt. Dit is met name het geval wanneer dat gebruik plaatsvindt om een idee of mening over te brengen in verband met het merk als zodanig, de houder van dat merk, zijn handelspraktijken of zijn waren of diensten. Andere relevante factoren zijn de vraag of het gebruik van het merk **bijdraagt tot een debat van algemeen belang** en welke **gevolgen** het kan hebben **voor de merkhouder**. In het bijzonder mag van de houder van het merk niet worden verlangd dat hij een gebruik tolereert dat hem onevenredige schade kan berokkenen of zelfs afbreuk kan doen aan de essentie zelf van het uitsluitende recht dat verbonden is aan de inschrijving van dit merk.

In dit verband dient rekening te worden gehouden met de intensiteit van het gebruik van het bekende merk door de derde, de omvang van dit gebruik en de daartoe gekozen modaliteiten, alsmede met het feit dat het gebruik door de derde de indruk kan wekken dat de houder van dit merk instemt met de overgebrachte politieke boodschap of gepromote politieke ideeën of dat hij deze op enigerlei wijze ondersteunt, terwijl de door die houder uitgedragen waarden gebaseerd zijn op neutraliteit ten opzichte van elke politieke partij of onverenigbaar zijn met die politieke boodschap.

Het Hof stelt in dit verband vast dat in het onderhavige geval het gebruik van de IKEA-merken aanzienlijke schade kan toebrengen aan de reputatie van deze merken en aan de belangen van de houder ervan. In die omstandigheden blijkt niet dat het gebruik van de IKEA-merken door Vrijheidsfonds, dat louter beoogt voordeel te trekken uit de reputatie van deze merken om zijn politieke boodschap kracht bij te zetten en de verspreiding ervan te vergroten, zwaarder weegt dan de rechten en belangen van de houder van deze merken. Het staat evenwel aan de verwijzende rechter om dit na te gaan.

NOTE BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid om in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie.

Het Gerecht is bevoegd om verzoeken om een prejudiciële beslissing te behandelen die uitsluitend betrekking hebben op 1) het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (btw), 2) accijnzen, 3) het douanewetboek, 4) de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, 5) de compensatie voor en bijstand aan passagiers in geval van instapweigering en vertraging of annulering van vervoersdiensten, en 6) het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten. Het Hof van Justitie is bevoegd om alle overige verzoeken om een prejudiciële beslissing te behandelen.

Het Hof dan wel het Gerecht beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof of het Gerecht. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennisnemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar op „[Curia Web TV](#)” en „[Europe by Satellite](#)”
☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ Artikel 9, lid 2, onder c), van verordening (EU) [2017/1001](#) van het Europees Parlement en de Raad inzake het Uniemerksmerk alsmede artikel 10, lid 2, onder c), en lid 6, van richtlijn [2015/2436](#) van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015, betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten.